УДК 658.011: 336.77

О. І. Воробйова,
к. е. н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
Національна академія природоохоронного та курортного будівництва, м. Сімферополь,
докторант, ДВНЗ "КНЕУ імені Вадима Гетьмана"

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню теоретико-методичних основ формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків. Визначено основні економічні складові формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків. Встановлено взаємозв'язок окремих складових з кредитно-інвестиційним потенціалом банків.

The article is devoted research of theoretical and methodical bases of forming and use of credit-investment potential of banks. Certainly basic economic component forming and uses of credit-investment potential of banks. Intercommunication of separate constituents is set with credit-investment potential of banks.

ВСТУП

Кредитно-інвестиційні операції банків відносяться до основних видів активних операцій, які забезпечують формування найбільшої суми прибутків. Водночас кредитно-інвестиційні операції банків пов'язані з великою кількістю різноманітних ризиків, що можуть привести не лише до втрати прибутку, а й основної суми кредитно-інвестиційних ресурсів та частково зменшити обсяги власного капіталу.

В умовах поступового виходу України із фінансово-економічної кризи необхідна більш ефективна кредитно-інвестиційна діяльність банків. Однак така діяльність стримується тим, що банки за період фінансово-економічної кризи частково втратили свій кредитно-інвестиційний потенціал, що змушує їх докладати значні зусилля з метою виходу на докризовий рівень.

У сучасній науковій літературі з банківської діяльності дуже мало робіт, які присвячені основам формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків. Отже, дослідження формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків України є актуальним питанням як в теоретико-методичному, так і практичному плані. Постійне зростання і раціональні використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків є основою ефективної діяльності не лише банків, а й суб'єктів підприємництва реального сектора економіки, підвищення рівня добробуту населення країни.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Питанням кредитно-інвестиційної діяльності банків присвячено багато праць українських науковців, зокрема Алексеєнко М.Д [1], Герасимовича А.М., Алексєєнка М.Д. [2], Любунь О.С. [3], Кота Л.Л. [4], Мороза А.М., Савлука М.І., Пудовкіної М.Ф. [5], Лагутіна В.Д. [6] Міщенка В.І., Слав'янської Н.Г. [7], Васюренка О.В. [8], Вожжова А.П. [9], Диби М.І. [10], Єпіфанова А.О. [11], Шелудько Н.М. [12] та інших. В їх наукових дослідженнях розкриті різні питання щодо кредитної та інвестиційної діяльності вітчизняних банків, обгрунтовується необхідність підвищення їх капіталізації, зростання ресурсної бази, ефективного управління сучасним банком. Однак основи формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків країни залишаються практично не дослідженими. Тому метою нашої статті є визначення та комплексний аналіз економічних складових, що впливають на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків України за сучасних умов господарювання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Кредитно-інвестиційний потенціал банків формується з самого початку створення нового банківського інституту. Це пов'язано з тим, що кредитно-інвестиційна діяльність банку не можлива без формування відповідного рівня кредитно-інвестиційного потенціалу. Тобто спочатку створюється новий банк, який формує різні види потенціалів, а потім ці потенціали можуть бути реалізовані в процесі господарської діяльності банку — здійснення відповідних активних операцій.

Початком формування кредитно-інвестиційного потенціалу банку можна вважати процедуру створення і реєстрації банківської установи. Практична реалізація цієї процедури дає змогу сформувати базовий рівень економічного потенціалу банку, зокрема і кредитно-інвестиційний потенціал.

Економічний фундамент будь-якого сучасного банку базується на ресурсній складовій. Без утворення такої ресурсної складової не можливо забезпечити формування кредитно-інвестиційного потенціалу банківського інституту. Економічні ресурси банку — це не лише фінансові ресурси (власний, залучений і позиковий капітали), а й інші види ресурсів, які необхідні банку для здійснення активних операцій, зокрема кредитно-інвестиційних.

На нашу думку, до економічних складових банку, що забезпечують формування і використання його кредитно-інвестиційного потенціалу, належать наступні види потенціалів: а) фінансовий потенціал банку (власний капітал і зобов'язання); б) кадровий потенціал; в) технічний та інформаційний потенціал; г) розрахунково-платіжний потенціал; д) організаційно-управлінський потенціал. Ці потенціали повинні бути сформовані в мінімальному обсязі, щоб забезпечити початковий рівень кредитно-інвестиційної діяльності.

Таким чином, сукупність всіх перелічених потенціалів забезпечує основу для формування і подальшого використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків.

Взаємозв'язок між економічними складовими і кредитно-інвестиційним потенціалом банку може бути подано у вигляді наступної схеми (рис. 1).

З наведеної схеми випливає:

1) кредитно-інвестиційний потенціал банку формується лише тоді, коли збудовані інші види потенціалів;

2) фундаментом формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу виступає фінансовий потенціал або фінансові (банківські) ресурси, без яких неможливо почати господарську діяльність в сучасному банку;

3) після фінансового потенціалу на другому місці за своїм впливом на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу знаходиться кадровий потенціал. Без кадрового потенціалу неможливо забезпечити активізацію інших видів потенціалів, досягнути стратегічних і тактичних цілей розвитку банківського інституту. Фінансово-економічна криза довела, що якісний кадровий потенціал є одним із головних досягнень банку;

4) технічний та інформаційний потенціал забезпечує відповідний рівень прогресу та дає змогу формувати і використовувати кредитно-інвестиційний потенціал на більш високому й ефективному рівні;

5) розрахунково-платіжний потенціал забезпечує умови для здійснення будь-яких банківських операцій, у т.ч. кредитно-інвестиційних;

6) організаційно-управлінський потенціал забезпечує відповідний рівень організації та визначає стратегію і тактику управління банківською діяльністю, зокрема і кредитно-інвестиційною;

7) запропонована пірамідальна схема дає змогу визначити рівень кожної складової в загальній системі економічного потенціалу банку та послідовність дій цих складових на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу.

Отже, вважаємо необхідним дослідити вплив кожної економічної складової на кредитно-інвестиційний потенціал банку.

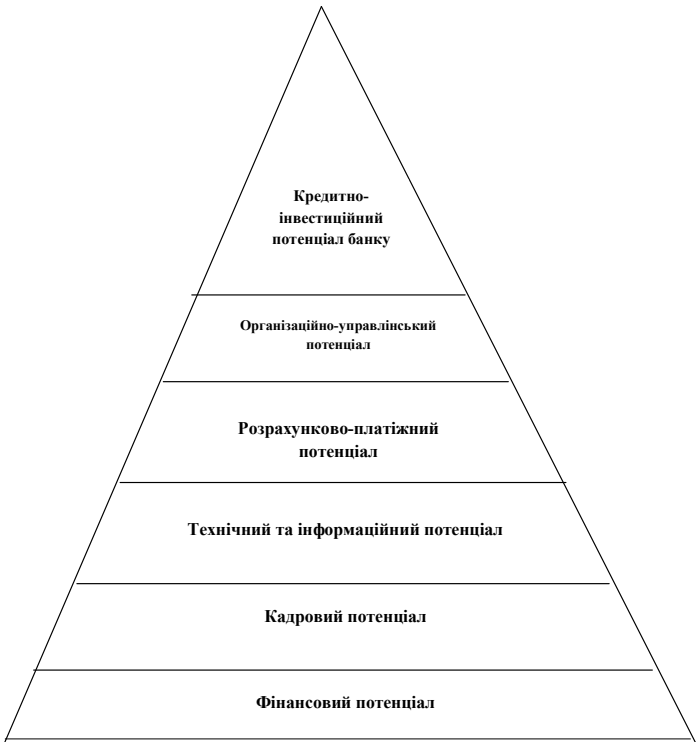

Рис. 1. Економічні складові формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банку

Головною економічною складовою формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу виступає фінансовий потенціал, зокрема власний капітал і зобов'язання банку. В сукупності власний капітал і зобов'язання банку складають фінансову базу для здійснення будь-яких активних операцій, зокрема і кредитно-інвестиційних. Дослідження впливу фінансового потенціалу на кредитно-інвестиційний потенціал розпочнемо з власного капіталу як основи будь-якого суб'єкта господарювання, зокрема і банку.

Взаємозв'язок власного капіталу з кредитно-інвестиційним потенціалом банків полягає в тому, що власний капітал виступає фінансовою основою будь-якої господарської діяльності, зокрема і здійснення банківських послуг. Власний капітал банку забезпечує реальні умови для створення та подальшого нарощування ресурсної бази за рахунок підвищення обсягів депозитів фізичних і юридичних осіб, а також емісії цінних паперів та їх розміщення на внутрішньому й особливо зовнішньому фондовому ринку. Поступове зростання власного капіталу суттєво збільшує кредитно-інвестиційні можливості банку, дає змогу здійснювати більш масштабні кредитні й інвестиційні операції.

Взаємозв'язок між власним капіталом і кредитно-інвестиційним потенціалом банку має не прямий характер. Це пов'язано з тим, що кредитно-інвестиційний потенціал формується і використовується не за рахунок прямого зростання обсягів власного капіталу, а внаслідок впливу цього капіталу на формування кредитно-інвестиційних ресурсів банку, підвищення рівня довіри до нього з боку клієнтів, залучення чи підготовки високопрофесійного персоналу та керівників, появи конкурентних переваг, пропонування таких відсоткових ставок і комісійних зборів за кредитами та позиками, які більшою мірою можуть зацікавити потенціальних позичальників. Отже, загальна схема впливу власного капіталу на кредитно-інвестиційний потенціал має наступний вигляд (рис. 2).

З наведеної схеми випливає, що чим більше обсяги власного капіталу, тим більше банк має можливостей для розвитку головних напрямів впливу на формування кредитно-інвестиційного потенціалу. Навпаки, нестача власного капіталу є проблемою для підвищення рівня кредитно-інвестиційного потенціалу.

Головними елементами власного капіталу банку є статутний капітал, резервний капітал та інші фонди, загальний та спеціальні резерви на покриття ризиків, нерозподілений прибуток. Як свідчать статистичні дані Асоціації українських банків (АУБ), власний і статутний капітали банків України за останні роки помітно збільшилися (рис. 3). Однак наявні обсяги цих капіталів не відповідають потребам як самих банків, так і всієї економіки країни, що негативно відбивається на можливостях вітчизняних банків здійснювати кредитування фізичних і юридичних осіб та інвестування масштабних структурних інноваційно-інвестиційних проектів.

На основі дослідження вважаємо необхідним розробити наступні пропозиції.

Вітчизняним банкам необхідно суттєво збільшити свою капіталізацію через: а) інвестування власниками коштів до статутного капіталу; б) пошук більш ефективних та фінансово спроможних власників (приклад "Промінвестбанку"); в) об'єднання малих банків з середніми та великими банками з метою створення невеликою групи могутніх банків. Це дасть змогу суттєво підвищити рівень капіталізації та забезпечити економічні умови для зростання кредитно-інвестиційного потенціалу.

Другою частиною фінансового потенціалу банку є його зобов'язання або залучені й запозичені кошти. Взаємозв'язок зобов'язань банків з кредитно-інвестиційним потенціалом полягає в тому, що в сукупності залучені та позикові кошти виступають матеріальною основою кредитно-інвестиційної діяльності. Тобто за рахунок залучених і позикових коштів банки формують кредитно-інвестиційні ресурси, які і використовують при кредитуванні й інвестуванні.

Зобов'язання банків включають кошти на поточних рахунках клієнтів, депозити фізичних і юридичних осіб та позики на фінансовому ринку. Сума зобов'язань дає змогу сформувати необхідні кредитно-інвестиційні ресурси, які можуть використовуватися при здійсненні кредитування й інвестування. Поступове зростання зобов'язань банків збільшує кредитно-інвестиційний потенціал, дає можливість здійснювати масштабні кредитні й інвестиційні операції. На

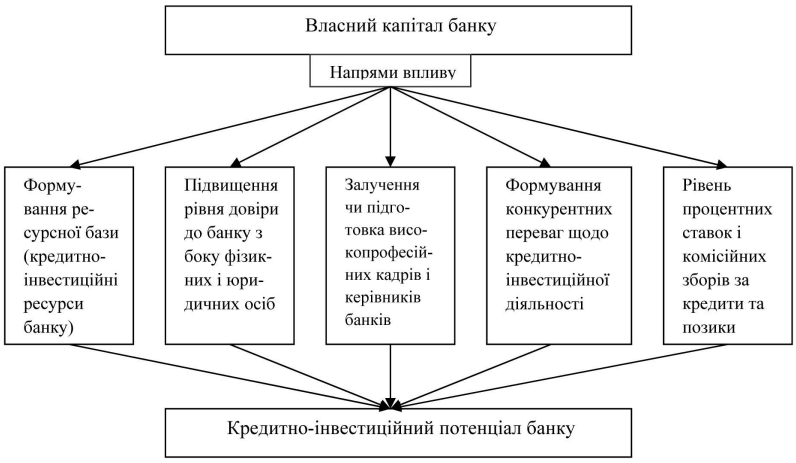

Рис. 2. Взаємозв'язок власного капіталу і кредитно-інвестиційного потенціалу банків

відміну від власного капіталу, зобов'язання банків мають практично прямий взаємозв'язок з кредитно-інвестиційним потенціалом. Тобто якщо зобов'язання банків зростають на 1%, то кредитно-інвестиційний потенціал може збільшитись на 0,7—0,8%, що пов'язано із структурою банківських зобов'язань. Якщо банківські зобов'язання на 90% складають депозити фізичних і юридичних осіб та кошти, що залучаються на фінансовому ринку, то ресурсна база, яка формує кредитно-інвестиційний потенціал, може дорівнювати 0,7—0,85, тобто 70—85%.

Отже, загальна схема впливу зобов'язань банків на його кредитно-інвестиційний потенціал має наступний вигляд (рис. 4).

З наведеної схеми випливає, що чим більше обсяги зобов'язань банку, особливо у вигляді залучених і запозичених коштів, тим більше банк має можливості за рахунок визначених напрямів підвищити обсяги формування кредитно-інвестиційного потенціалу. При зменшенні обсягів зобов'язань, особливо депозитів фізичних і юридичних осіб, облігаційних позик, міжбанківських кредитів фактично обсяги кредитно-інвестиційного потенціалу зменшуються. Однак необхідно ураховувати, що безконтрольне збільшення зобов'язань банку може привести до наступних подій: а) обсяги кредитно-інвестиційних ресурсів можуть суттєво перевищити можливості банку щодо їх ефективного розміщення при здійсненні активних операцій; б) зростання обсягів зобов'язань збільшують ризик неможливості банку виконувати ці зобов'язання перед кредиторами; в) необгрунтоване зростання зобов'язань призводить до втрати довіри з боку клієнтів, що може спровокувати паніку, особливо серед фізичних осіб, які будуть намагатися вилучити свої кошти із цього конкретного банку; г) зростання зобов'язань банку з метою підвищити свій кредитно-інвестиційний потенціал змушує їх збільшувати власний капітал через встановленні НБУ вимоги до обсягів регуляторного власного капіталу; д) збільшення обсягів зобов'язань банків змушує на вимогу НБУ збільшувати власні резерви за зобов'язаннями, що відволікає значні суми залучених і запозичених коштів від можливості їх використовувати в якості кредитно-інвестиційних ресурсів; е) зростання обсягів зобов'язань банків потребує наявності клієнтів для здійснення поточного чи інвестиційного кредитування або наявності таких цінних паперів на фондовому ринку, вкладання в які, може забезпечити відповідний рівень прибутковості, ліквідності, надійності; За відсутності таких клієнтів чи цінних паперів на фондовому ринку доцільність значного зростання зобов'язань банків зменшується аж до припинення нарощування зобов'язань; є) великі суми зобов'язань, які формує банк з метою збільшити свій кредитно-інвестиційний потенціал, можуть привести до втрати відповідного рівня прибутковості через, з одного боку, відсутність високоприбуткових цінних паперів або інших фінансових активів на фондовому ринку, з іншого боку, неможливості знайти клієнтів для кредитування.

За період з 2000 по 2010 роки обсяги зобов'язань банків України поступово зростали, хоча з другої половини 2008 року і весь 2009 рік суми зобов'язань банків зменшились через фінансово-економічну кризу (рис. 5).

Виходячи з аналізу впливу фінансового потенціалу (власний капітал + зобов'язання) на кредитно-інвестиційний потенціал банків, можна зробити наступні висновки та пропозиції: по-перше, за сучасних умов фінансовий потенціал банків не відповідає потребам нарощування кредитно-інвестиційного потенціалу, що зумовлено низькою капіталізацією українських банків та недостатніми обсягами зобов'язань, які формують кредитно-інвестиційні ресурси банківських інститутів; по-друге, зростання власного капіталу і зобов'язань, стримується станом розвитку вітчизняної економіки, падінням довіри до банківської системи з боку населення та суб'єктів підприємництва; по-третє, із-за фінансово-економічної кризи фінансовий потенціал банків був націлений на забезпечення відповідного рівня ліквідності банківських інститутів, що негативно позначилось на можливостях банків формувати кредитно-інвестиційні ресурси. Це в кінцевому підсумку вплинуло на формування кредитно-інвестиційного потенціалу українських банків.

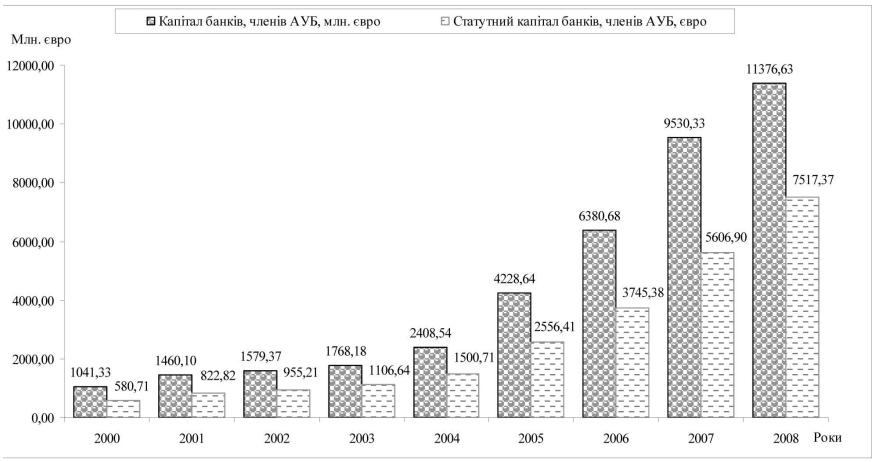

Рис. 3. Динаміка власного та статутного капіталу банків, членів АУБ (Складено за даними АУБ)

Кадровий потенціал будь-якого банку має великий вплив на кредитно-інвестиційний потенціал через те, що безпосередньо бере участь у формуванні власного капіталу і зобов'язань банків, кредитно-інвестиційних ресурсів, обсягів кредитування й інвестування, роботи з кредиторами та позичальниками, роботи на фінансовому, зокрема фондовому ринку.

Отже, обсяги та вартість кредитно-інвестиційних ресурсів, їх прибуткове та надійне розміщення серед клієнтів, своєчасне повернення наданих ресурсів залежить викнятково від кадрів того чи іншого банку, його структурних підрозділів. Кадровий потенціал прямо

не впливає на формування кредитно-інвестиційного потенціалу банків. Вплив має опосередкований характер через дії або бездіяльність тих чи інших керівників та працівників банку. Стратегічні питання щодо формування кредитно-інвестиційного потенціалу вирішують керівники вищого рівня. Тактичні й оперативні питання знаходяться також в компетенції керівників управлінь, департаментів, структурних підрозділів, філій, відділень. Безпосередньо питання стратегії, тактики та оперативної роботи покладаються на основний персонал банку, який і повинен виконувати ті чи інші рішення. Проте на основному рівні, тобто рівні основного персоналу банку, формується найбільше помилок, які впливають на стан фінансового та кредитно-інвестиційного потенціалу банків. Особливо це помітно при взаємодії банківських службовців з фізичними особами, коли персонал, який реалізує банківські послуги, за своїми здібностями не відповідають реальним потребам банку при роботі з клієнтами. Це приводить до втрати клієнтів, зменшення можливості формувати кредитно-інвестиційний потенціал, реалізувати його в процесі надання кредитно-інвестиційних послуг.

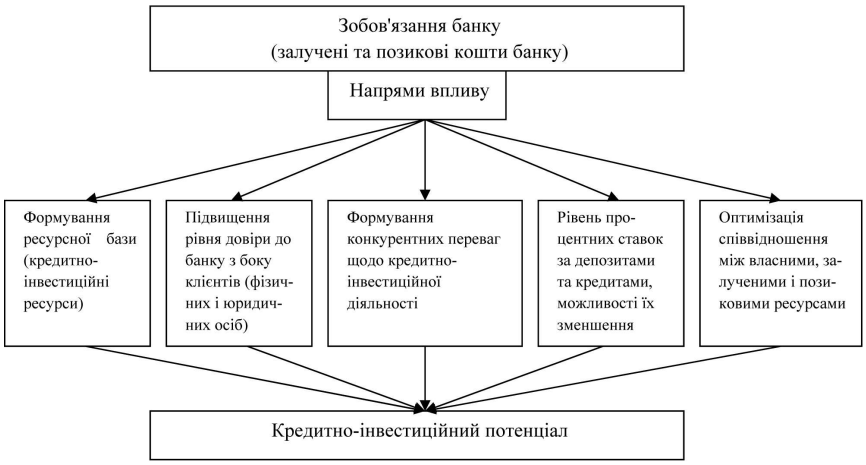

Рис. 4. Взаємозв'язок зобов'язань банку з його кредитно-інвестиційним потенціалом

Вплив діяльності керівництва і персоналу банку на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу дуже важко оцінити кількістю. Це пов'язання з тим, що вплив кадрів на формування і використання кредитно-інвестиційних ресурсів має непрямий характер. З одного боку, рішення керівництва банку може бути абсолютно вірним, але їх реалізація персоналом значно зменшує кінцевий результат. З іншого боку, рішення керівництва банку може бути не зовсім адекватним ситуації, а реалізація цих рішень персоналом може згладити помилки керівництва.

Технічний і інформаційний потенціали дуже важливі при формуванні й використанні кредитно-інвестиційного потенціалу. В умовах сучасної інформаційної економіки банки не можуть формувати і використовувати кредитно-інвестиційний потенціал без широкого використання комп'ютерної техніки, комп'ютерних систем і відповідного інформаційного забезпечення. Рівень технічного (комп'ютерного) й інформаційного забезпечення визначає не лише якість, а й обсяги формування і використання кредитно-інвестиційних ресурсів. Як правило, усі банки намагаються мати нові комп'ютери і комп'ютерні мережі, найбільш повну, раціонально сформовану і достовірну інформаційну базу. За таких умов банківські працівники мають можливість своєчасно проаналізувати ситуацію, спрогнозувати розвиток можливих подій, прийняти відповідні рішення, виконати поставлені завдання тощо.

Технічний та інформаційний потенціали забезпечують можливість створення кредитно-інвестиційного потенціалу, але самі вони без кадрового потенціалу не дають будь-якого результату. Тому технічний і інформаційний потенціал хоча і відіграють помітну роль у процесі формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу, але за рівнем свого впливу посідають значно нижче місце, аніж кадровий потенціал.

Розрахунково-платіжний потенціал формується і використовується з самого початку роботи нового банку. Розрахунково-платіжна система банку повинна бути такою, щоб НБУ мав об'єктивні та незаперечні аргументи щодо прийняття рішення про дозвіл займатися іншими видами банківської діяльності, зокрема і кредитно-інвестиційною. Крім того, розрахунково-платіжний потенціал банку забезпечує перспективи для постійного зростання обсягів фінансових ресурсів, збільшення обсягів видачі кредитів, здійснення інвестиційних операцій з цінними паперами. Ті банки, які не вдосконалюють свою розрахунково-платіжну систему, постійно відчувають проблеми, які в кінцевому підсумку зменшують можливості формувати і використовувати кредитно-інвестиційний потенціал.

Організаційно-управлінський потенціал банку має безпосередній вплив на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу. Це пов'язано з тим, що система організації й управління є важливою складовою будь-якого банку. Через систему організації й управління банку його керівництво забезпечує реалізацію стратегії і тактики розвитку, виконання повсякденних завдань щодо формування і використання кредитно-інвестиційних ресурсів.

Сучасний банк — це об'єднання фінансового потенціалу (власного капіталу та зобов'язань), кадрового, технічного й інформаційного потенціалу, розрахунково-платіжного потенціалу за рахунок ефективної дії керівництва вищого та середнього рівня за допомогою комплексу організаційно-управлінських заходів. Якщо система організаційно-управлінських заходів побудована так, що усі потенціали формуються і використовуються належним чином, то банк досягає максимального кінцевого фінансового результату. Водночас недостатня ефективність системи організаційно-

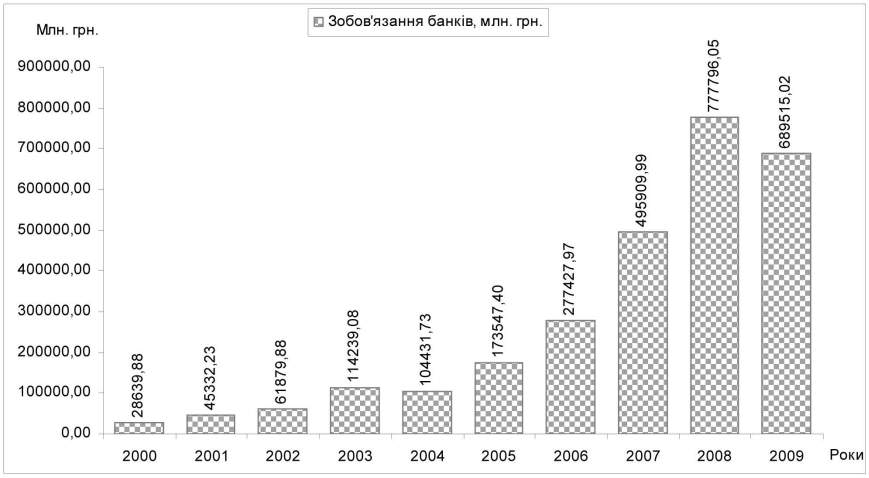

Рис. 5. Динаміка зобов'язань банків, членів АУБ

управлінських заходів може призвести до масштабних втрат, руйнування банківської установи взагалі.

За останні 2 роки можливо навести багато прикладів ефективної й неефективної організаційно-управлінської діяльності. Найперший приклад — це Промінвестбанк, який досить довго був в Україні одним із могутніх системних банків. Проте неефективні організаційно-управлінські дії призвели до того, що цей банк був одним із перших, хто постраждав від фінансово-економічної кризи. Водночас необхідно пригадати і те, що саме Промінвестбанк першим вийшов з кризового становища через зміну власника, його значні інвестиції в капітал банку, зміну системи організаційно-управлінських заходів.

Прикладів неефективної організаційно-управлінської роботи в банках, що призвели до їх ліквідації, дуже багато, зокрема "Іпобанк", "Дністер", "БІГ Енергія", "Трансбанк", "АРМА", Укрпромбанк, "Українська фінансова група", "Східно-Європейський банк", "Банк регіонального розвитку", "Національний стандарт", "Європейський", "Одесабанк", "Причорномор'я" тощо. Позитивні результати організаційно-управлінської роботи можливо проілюструвати на прикладі таких банків: Приватбанк за 2009 рік одержав прибуток в сумі 1,051 млрд грн.; Ощадбанк за 2009 рік одержав прибуток 0,693 млрд грн.; Укрексімбанк за 2009 рік одержав прибуток 0,211 млрд грн.

Для підвищення рівня кредитно-інвестиційного потенціалу банків України необхідно здійснити наступні заходи.

1. Забезпечити подальше нарощування обсягів власного капіталу з метою досягнення таких сум, які перевищують для кожного банку 10 млн євро. Це можливо зробити за умов: а) появи нових інвесторів-власників, які спроможні підвищити рівень капіталізації до встановленого нормативу; б) ліквідація слабких банків та реструктуризація банківського сектора з метою підвищення рівня капіталізації та фінансового потенціалу банків; в) об'єднання малих банків у єдиний банк через інтеграційні процеси; г) створення банківських об'єднань з метою підвищення їх фінансових і кредитно-інвестиційних можливостей; д) інтеграція банків з промислово-торговельним капіталом з метою створення національних фінансово-промислових груп.

2. Запровадити програму ефективного формування ресурсної бази за рахунок не лише депозитів, а й емісії банківських облігацій і їх розміщення на внутрішньому та зовнішньому фондовому ринку. При цьому відсотки за депозитами та облігаціями повинні бути такими, щоб кредити для реального сектора економіки і населення були доступними. У зв'язку з цим банки повинні поступово зменшувати кредитно-інвестиційні ризики, формувати кредитно-інвестиційний потенціал за рахунок більш дешевих і менш ризикованих фінансових ресурсів.

3. Підвищити довіру до банків з боку населення та юридичних осіб, яка була втрачена за період фінансово-економічної кризи через невиконання банками своїх зобов'язань з повернення депозитів і небажання полегшувати умови погашення заборгованості за кредитами для клієнтів, що потрапили у скрутне становище через втрату доходів чи можливості їх одержання. Це можливо здійснити за рахунок впровадження в банківську практику нових програм лояльності до клієнтів, пропонування нових депозитних програм, більш активного випуску і розміщення серед юридичних і фізичних осіб України довгострокових банківських облігацій під достатньо вигідний для інвесторів відсоток, розробка нових програм кредитування реального сектора економіки та населення з метою на першому етапі виходу на докризовий рівень кредитування.

4. Реалізувати програму запровадження більш адекватних процентних ставок за кредитами, депозитами, облігаціями з метою формування кредитно-інвестиційних ресурсів за меншою ціною, щоб забезпечити можливість юридичних і фізичних осіб вкладати кошти в інвестиції і на цій основі розвивати внутрішній ринок країни, а для населення — можливість стимулювати попит на внутрішньому ринку.

5. Формувати комплекс конкурентних переваг, який дав би змогу кожному надійному, фінансово спроможному та ефективному банку знайти своє місце в кредитно-інвестиційній діяльності, виходячи з того, що економіка України потребує великих обсягів фінансових ресурсів для реформування всіх сфер і видів економічної діяльності.

Таким чином, проведені дослідження взаємозв'язку кожної економічної складової на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу дали змогу науково довести, що за рахунок тієї чи іншої складової можливо помітно збільшити кредитно-інвестиційну діяльність. Однак найбільший вплив на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків здійснюють фінансовий і кадровий потенціали. За рахунок цих видів потенціалів на 75—85% забезпечується формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу будь-якого банку.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження було встановлено:

— по-перше, економічні складові, які впливають на формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків України;

— по-друге, ієрархію економічних складових через побудову піраміди рівнів впливу економічних складових на кредитно-інвестиційний потенціал;

— по-третє, зміст впливу кожної економічної складової банку на його кредитно-інвестиційний потенціал;

— по-четверте, в подальших дослідженнях потрібно здійснити оцінку рівня кредитно-інвестиційного потенціалу.

Література:

1. Алексеєнко М.Д. Капітал банку: питання теорії та практики: монографія / М.Д. Алексеєнко. — К.: КНЕУ, 2002. — 276 с.

2. Аналіз банківської діяльності: підруч. / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; за ред. А.М. Герасимовича. — Вид. 2-ге, без змін. — К.: КНЕУ, 2006. — 600 с.

3. Банки як стратегічні інвестори промисловості: монографія / О.С. Любунь. — К.: Університет економіки та права "Крок", 2004. — 358 с.

4. Банківський кредит у трансформаційній економіці: питання теорії, ме-тодології, практики / Л.Л. Кот. — К.: Знання України, 2003. — 93 с.

5. Банківські операції: підруч. / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна; за ред. А.М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2000. — 384 с.

6. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: навч. посіб. / В.Д. Лагутін. — 2-ге вид. стер. — К.: Знання, 2001. — 215 с.

7. Банківські операції: підруч. / За ред. В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янської. — К.: Знання, 2006. — 727 с.

8. Васюренко О.В. Банківські операції: навч. посіб. / О.В. Васюренко. — 4-те вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2004. — 324 с.

9. Вожжов А.П. Формування ресурсів комерційних банків / А.П. Вожжов // Фінанси України. — 2003. — №1. — С. 116—130.

10. Диба М.І. Капіталізація банківської системи як чинник підвищення надійності економіки України / М.І. Диба, Є.С. Осадчий // Фінанси України. — 2008. — №6. — С. 77 — 88.

11. Єпіфанов А.О. Операції комерційних банків: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.О. Єпіфанов, Н.Г Маслак, І.В. Сало. — Суми: ВТД "Університетська книга", 2007. — 523 с.

12. Шелудько Н.М. Банківське кредитування інвестицій у перехідній економіці України: монографія / Н.М. Шелудько. — К.: Об'єднаний ін-т еко-номіки НАНУ, 2005. — 318 с.

Стаття надійшла до редакції 28.07.2010 р.